

Introduktion

Denna enkät samlar in underlag gällande hur det går med åtgärdsgenomförandet i Sverige. Tack för att ni tar er tid att svara. Era svar är värdefulla för att kunna fortsätta rikta resurser och samverkaninsatser mot områden och åtgärdsmyndigheter som fortsatt är i behov av stöd, vägledning och kompletterande resurser.

Nedan följer en kort förklaring gällande enkätens centrala delar.

Huvuddelen av enkäten kommer att börja med en fråga gällande huruvida ni arbetar med den specifika åtgärden i er kommun. Detta för att ni snabbt ska kunna gå vidare till nästa fråga. Frågan har inkluderats då inte alla jobbar med alla frågor exempelvis kalkning. Det kan också vara så att man borde jobbat med en åtgärd men på grund av bristande tid, resurser eller annat har varit tvungen att prioritera bort detta. Om ni svarar att ni inte arbetar med en åtgärd kommer ni få en följdfråga där ni beskriver varför.

Den centrala frågan är en självutvärdering på en femgradig skala. Där får ni ange hur långt ni anser att ni kommit i arbetet med åtgärden. Som stöd för er reflektion ges en lista på aktiviteter under rubriken ”Stöd för självutvärdering” där vattenmyndigheten ger förslag på aktiviteter som kan genomföras för att arbeta med åtgärden. Som ytterligare stöd ges en länk till genomförantetexten i åtgärdsprogrammet.

Efter att ni svarat på den självutvärderande frågan kommer en öppen fråga där ni får motivera ert svar. Beskriv ert resonemang gällande varför ni ger er själva ett visst betyg, vilka aktiviteter har ni genomfört som varit lyckade, strukturer eller rutiner som upprättats, investeringar som genomförts osv. Alternativt anger ni vad är det som hindrar er i nuläget från att komma vidare.

Fokuset i dagsläget för återrapporteringen är att klargöra vad som krävs för att komma framåt i åtgärdsarbetet. Därför frågar vi inte specifikt om hinder för genomförandet utan snarare vad ni anser krävs för att kunna komma vidare förbi de hinder ni kämpar med i dagsläget.

Vi ser fram emot att läsa era svar och hoppas på en fortsatt god samverkan.

Kommunerna åtgärd 1 – Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Planeringen ska bedrivas i samverkan med berörda utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Den förvaltningsövergripande planeringen ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet. I följande verksamheter och planer, samt i andra tillämpliga områden, där kommunen har ansvar och mandat ska planeringen tillgodose att miljökvalitetsnormerna uppnås:

- a. tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet som inkluderar små avlopp, vattenskyddsområden, förorenade områden, jordbruk,
- b. översikts- och detaljplaner, och
- c. dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan).

Den förvaltningsövergripande planeringen ska dessutom innefatta:

- a. en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen och
- b. en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens av- och tillrinningsområden.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.

Åtgärd 1 Genomförande

Avgränsningsfråga

Arbetar ni med denna åtgärd i er kommun? **Ja**

Om svaret är nej förtydliga varför i frågan **Motivera ert svar** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5 Åtgärden genomförs fullt ut

4 Åtgärden genomförs till stor del

3 Åtgärden genomförs delvis

2 Åtgärden genomförs till mindre del

1 Åtgärden har inte utförts

Stöd för självutvärdering

Kommunen har en planering för genomförandet av Vattenmyndighetens åtgärdsprogram

Kommunen har ett förvaltningsövergripande arbetssätt för vattenförvaltningsfrågor

Motivera er gradering

I Göteborg har miljö- och klimatenämnden ansvar för att samordna stadens arbete som följer av EU:s vattendirektiv och havsmiljödirektiv. För att stärka förutsättningarna för att stadens vattenförekomster ska kunna nå miljökvalitetsnormerna för vatten beslutade staden under 2023 om en åtgärdsplan för god vattenstatus som gäller för åren 2023-2027.

Åtgärdsplanen baseras på vattenmyndigheten i Västerhavets åtgärdsprogram och innehåller 32 åtgärder som riktar sig till stadens förvaltningar och bolag. En av åtgärderna är att ta fram lokala åtgärdsprogram (LÅP) för stadens vattenförekomster, ett arbete som har pågått under 2023. LÅP ska ut på remiss under 2024 och kommer därefter att användas som planeringsunderlag i stadens vattenarbete. Andra åtgärder som vi arbetat aktivt med under 2023 är att utveckla ett kartstöd för vattenarbetet samt att genomföra och planera för olika utbildningsinsatser inom vattenområdet.

Staden har även byggt upp en förvaltningsöverskridande vattenorganisation där vi samordnar frågor inom vattenförvaltning, dagvatten, skyfall, högt vatten och höga flöden. Målsättningen på kort sikt är dels att öka kunskapen om pågående arbeten, dels att konkretisera och prioritera samordningsbehov mellan de olika vattenfrågorna. Målsättningen på längre sikt är att politiken ska få ett samordnat beslutsunderlag för mål, prioriteringar och investeringar.

Vattenfrågorna är väl tillvaratagna i processen med framtagandet av ny översiktsplan och i detaljplanearbetet.

Staden deltar i tre vattenråd där det finns ett mellankommunalt samarbete kopplat till åtgärdssamordning med medfinansiering från kommunerna.

Staden arbetar med frågor kopplat till vattenanvändning i ett förändrat klimat och en plan för mellankommunal samverkan tas fram inom ramen för SVAR-projektet (Stärkt vattenförsörjning inom GR)

Vilka förutsättningar skulle behövas för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet

Kommunen har identifierat de vattenförekomster som riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten

Kommunen har identifierat det åtgärdsbehov som behövs för att följa miljökvalitetsnormerna inom de verksamheter kommunen ansvarar för

Informationen som finns i vatteninformationssystem Sverige (VISS) och/eller vattenmyndigheten digitala åtgärdsunderlag används som prioriteringsunderlag för kommunens planering

Kommunen samverkar med andra berörda aktörer som delar samma avrinningsområden

Kommunen har en funktion som har ansvar för att samordna det förvaltningsövergripande arbetet

Kommunen har en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat

- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext)

En utökad samverkan mellan kommunerna och Länsstyrelserna krävs inom vattenförvaltningen. Kommunerna bör även involveras mer i de olika momenten i vattenmyndighetens och beredningssekretariatets arbete såsom exempelvis statusklassning och vattenförekomstindelning. Den kunskap som finns hos kommunerna behöver tas till vara på bättre för att åtgärdstakten ska öka.

Kommunerna åtgärd 2 – Miljötillsyn och prövning

Kommunerna ska särskilt prioritera sin tillsyn av:

- a. miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (1998:808) (MB) 9 kap.
- b. förorenade områden enligt MB 10 kap.
- c. jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.

Detta innebär att kommunerna ska:

- i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.
- i sin tillsyn av verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten. •
- i sin tillsyn av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Om det uppstår behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor eller återkallelser av tillstånd för att få nödvändiga åtgärder till stånd, ska kommunerna ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs.

Åtgärden ska genomföras med stöd av den förvaltningsövergripande vattenplanering som ska utarbetas enligt Kommunernas åtgärd 1.

Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med andra kommuner inom samma avrinningsområde respektive tillrinningsområde för grundvatten.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 2 Instruktion för genomförande

Avgränsningsfråga

Arbetar ni med denna åtgärd i er kommun? **Ja**

Om svaret är nej förtydliga varför frågan ***Motivera ert svar*** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

a) Miljöfarlig verksamhet

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Den planerade och behovsstyrda tillsynen av dagvattenanläggningar, ledningsnät samt miljöfarliga verksamheter inom vattenskyddsområde utgår i bedömningarna alltid ifrån MKN och recipientens känslighet. Övrig tillsyn inom mark- och vattenområdet har till viss del initierats och följts upp utifrån MKN. De flesta bergtäkter har nya tillstånd - i samband med detta har MKN beaktats. För de avfallsanläggningar som har nya tillstånd tas MKN i beaktande. Under 2024 har miljöförvaltningen i Göteborgs Stad vatten som tema i tillsynen, vilket bör kunna öka fokuset på MKN i förhållande till bland annat våra fasta årsobjekt.

Få verksamheter har villkor som reglerar utsläpp eller provtagning av PFAS, trots att gränsvärdet för PFOS överskrids i alla de recipienter som ingår i stadens recipientkontroll. Förnyelse av äldre tillstånd är en fråga som vi kan arbeta mer med.

Miljöförvaltningen arbetar systematiskt med tillsyn av cisterner och oljeavskiljare. Det finns dock flera större verksamheter som har äldre tillstånd där det ännu inte har ställts krav på att verksamhetsutövaren ska ansöka om nya tillstånd.

Stöd för självutvärdering

Kommunen har planerat tillsyn för verksamheter som särskilt behöver tillsyn utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten

Kommunen har genomfört tillsyn för alla verksamheter som bidrar till risk att inte nå god status enligt riskbedömningen i VISS.

Kommunen har ställt krav på åtgärd där det är motiverat utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har initierat omprövning för B-verksamheter som kommunen har tillsyn över och där efterlevnad av befintligt tillstånd inte är tillräckligt för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har planerat tillsyn för förorenade områden enligt kap 10 MB som särskilt behöver tillsyn utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har genomfört tillsyn för alla förorenade områden enligt kap 10 MB som bidrar till risk att inte nå god status enligt riskbedömningen i VISS.

Kommunen har drivit krav på inventeringar, undersökningar och åtgärder mot ansvarig, hantering av material och massor vid exploatering och utredning av tillsynsansvar där det behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

b) Förorenade områden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Miljö- och klimatanmännen har antagit en handlingsplan för att arbeta strategiskt med förorenade områden. I det strategiska arbetet ska det ingå att prioritera objekt bland annat utifrån påverkan på vattenförekomster. Nämnden har dock inte haft resurser för att påbörja arbetet som är beskrivet i handlingsplanen.

Graderingen bygger på att miljöförvaltningen inte har utfört någon aktiv tillsyn som grundas på ett strategiskt arbete i handlingsplanen.

Miljöförvaltningen ställer dock krav på undersökningar och åtgärder i samband med exploatering som detaljplaner, bygglov och infrastrukturarbeten. Miljöförvaltningen ställer krav på avhjälpande av förorenad mark samt krav på hantering av länshållningsvatten. Kraven på föroreningshalter vid utsläpp till recipient av länshållningsvatten baseras på MKN.

c) Jordbruk

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

I arbetet prioriteras de verksamheter som är störst då de har störst miljöpåverkan. Ingen tydlig prioritering görs utifrån MKN för yt- och grundvatten. Under 2024 har miljöförvaltningen vatten som tillsynsystema vilket innebär att fokus på MKN Vatten kommer att öka.

Förvaltningen har också jobbat med att fokusera på objekt i vattenskyddsområden. Vi deltar även i ett pågående projekt från jordbruksverket gällande växtnäring.

Vilka förutsättningar skulle behövas för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext)

För förorenade områden behövs mer resurser till handläggare för att prioritera objekt, utreda ansvar och ställa krav på undersökningar och åtgärder. Det krävs även resurser hos exploateringsförvaltningen för att söka bidrag som huvudman för objekt där ansvarig för föroreningar saknas.

Det behövs vägledningar riktade till verksamhetsutövare om deras skyldighet att skaffa sig kunskap om hur deras mark/grundvatten verksamhet kan påverka vattenstatusen.

Det vore bra om det fanns statliga medel att söka för att bedriva strategiskt arbete för förorenade områden. Det vill säga det arbete som behöver bedrivas innan det går att söka bidrag för undersökning och åtgärder.

Kommunen har planerat tillsyn för verksamheter som särskilt behöver tillsyn utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten

Kommunen har genomfört tillsyn för alla verksamheter som bidrar till risk att inte nå god status enligt riskbedömningen i VISS.

Kommunen har ställt krav på åtgärd där det är motiverat utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunen har för verksamheter där efterlevnad av befintligt tillstånd (för B-verksamheter som kommunen har tillsyn över) inte är tillräckligt för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna för vatten initierat omprövning.

Övriga frågor

Har miljökvalitetsnormerna för vatten har använts som prioriteringsgrund i kommunens behovsutredning?

Ja

Har miljökvalitetsnormer för vatten har använts som prioriteringsgrund i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

Ja

Kommunerna åtgärd 3 – Dricksvattenskydd

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:

- a. anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³ / dygn.
- b. göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införandet av miljöbalk (1998:808) (MB) och där behov finns revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås.
- c. bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden.
- d. utöva tillsyn över de vattentäkter som kommunen har föreskrivit tillståndsplikt för enligt [MB 9 kap. 10 §](#).

Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Åtgärd 3 Genomförande

Avgränsningsfråga

Arbetar ni med denna åtgärd i er kommun? **Ja**

Om svaret är nej förtydliga varför i frågan **Motivera ert svar** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

a) Skydd för vattentäkter

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
- 4. Åtgärden har utförts till stor del**
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Vattentäkterna som försörjer kommunens vattenverk har vattenskyddsområden. Därtill arbetas det med att inrätta vattenskyddsområde för en potentiell framtida vattentäkt.

Stöd för självutvärdering

Tillsyn bedrivs systematiskt och regelbundet för samtliga vattenskyddsområden.

Tillsyn bedrivs systematiskt och regelbundet för samtliga vattentäkter.

Kommunen har gjort en översyn gällande befintliga vattenskyddsområden.

Kommunen arbetar vid behov med revidering av föreskrifter.

Det pågår ett kontinuerligt råvattenskyddsarbete genom besvarande av remisser, dialoger och nätverk. Det finns lokala riktvärden för dagvatten och utsläpp till recipient som stöd.

Viss tillsyn bedrivs för vattenskyddsområdena, mest händelsestyrt, men även integrerat genom övriga förvaltningar och en övergripande samverkan kring att skyddsföreskrifter följs.

b) Översyn av vattenskyddsområden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Flera av vattentäkterna har ett uppdaterat vattenskyddsområde. Översyn av ett äldre vattenskyddsområde är planerad. Det finns en nödvattentäkt som inte har vattenskyddsområde och där utförs kontinuerlig provtagning

c) Tillsyn över vattenskyddsområden

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Miljöförvaltningen deltar aktivt i samverkansgrupper för GÄVSO (Göta älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde). Det finns interna arbetsgrupper som hanterar anmälnings/tillståndsärenden och genomför tillsyn på miljöfarliga verksamheter och dagvattenanläggningar inom vattenskyddsområdena. En systematisk insats har genomförts för väghållaren Trafikverket inom vattenskyddsområden, vilket har resulterat i bland annat omfattande utbyggnad av skyddet av råvattenintaget.

c) Tillsyn över vattentäkter

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del

1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Riktad tillsyn sker inom vattenskyddsområdena gentemot fastigheter/verksamhetsutövare som riskerar att påverka MKN eller dricksvattnet negativt. Vem tillsynen riktas mot väljs utifrån en riskbedömning om verksamhetsutövarens potentiella påverkan på närliggande vatten.

Vilka förutsättningar skulle behövas för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- ☐ Mer resurser
- ☐ Snabbare handläggning hos Länsstyrelsen
- ☐ Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- ☐ Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- ☐ Fler/förbättrade vägledningar
- ☐ Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- ☐ Annat, nämligen (fritext)

För ett starkare vattenskydd behövs en förändrad syn på råvatten som resurs, där vatten får en högre status mot andra intressen och värderas högre i samhällsplaneringen.

Övriga frågor

Finns det vattentäkter inom kommunens geografiska avgränsning som omfattas av åtgärd 3a (dessa inkluderar även samfälligheter och allmänna vattentäkter där kommunen inte är huvudman)?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet inte

Ange antal vattentäkter inom kommunen som omfattas av åtgärd 3a (fördelat på kommunala och större enskilda vattentäkter).

- Antal kommunala vattentäkter: 2
- Antal övriga vattentäkter (större enskilda eller samfälliga): 0

Ange hur många av dessa vattentäkter som kommunen bedömer uppnår erforderligt skydd.

- Antal kommunala vattentäkter: 2
- Antal övriga vattentäkter (större enskilda eller samfälliga): 0

Av de vattentäkter som bedöms uppnå erforderligt skydd, ange hur många som har skydd enligt:

a) Vattenskyddsområden med stöd av miljöbalken, där föreskrifterna bedöms vara ändamålsenliga.

- Antal vattentäkter: 2

b) Skydd för vattentäkter enligt lokala hälsoskyddsföreskrifter, som är ändamålsenliga för skyddet av dricksvatten.

- Antal vattentäkter: 0

c) Annat (exempelvis genom annan typ av områdesskydd där områdesbestämmelser direkt eller indirekt även skyddar vattentäkten):

- Antal vattentäkter: 0

Hur många vattenskyddsområden inom kommunen inrättades före införandet av miljöbalken, det vill säga innan 1999?

Antal vattenskyddsområden inrättade innan 1999: 1 (Delsjöarnas VSO)

Hur många av vattenskyddsområdena inrättade innan 1999 är i behov av revidering?

Antal områden i behov av revidering: 1 (Delsjöarnas VSO)

Hur många de områden som är i behov av revidering är under pågående eller planerad revidering?

Antal områden under pågående eller planerad revidering: 1 (Översyn av Delsjöarnas VSO)

Enligt 7 kap MB kan både länsstyrelsen och kommunen besluta om nya vattenskyddsområden. Planerar kommunen att själva besluta om nya vattenskyddsområden eller revidera befintliga vattenskyddsområden?

Ja

Nej

Vet inte

Om nej, ange orsaken (flerval):

Har inte vetat att möjligheten finns

Det saknas resurser inom kommunen

Vägledning och/eller stöd från Länsstyrelsen behöver ske i större utsträckning

Annat (öppet svar)

Om översynen av nuvarande VSO ger att revidering krävs kommer det förmodligen behövas vägledning och stöd från Länsstyrelsen.

Om ja: Används HaV:s vägledning om inrättande av vattenskyddsområden (rapportnr 2021:4) som ett stöd för kommunen i arbetet med vattenskyddsområden (översyn, revidering, inrättande)?

Ja

Nej

Vet inte

Är kommunen tillsynsmyndighet för ett eller flera vattenskyddsområden?

Ja

Nej

Vet inte

Har kommunen föreskrivit tillståndsplikt för vattentäkter enligt MB 9 kap. 10 §?

Ja

Nej

Kommunerna åtgärd 4 – Fysisk planering enligt plan- och bygglagen

Kommunerna

Kommunerna ska genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt plan- och bygglag (2010:900) (PBL), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Kommunerna ska särskilt:

- a. säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten, utifrån aktuellt planeringsunderlag, från bland annat Vatteninformationssystem Sverige (VISS), beaktas vid fysisk planering och andra ärenden, som regleras i [PBL](#),
- b. tillgodose att översiktsplanen tar hänsyn till och samordnas med aktuella planeringsunderlag, bland annat regionala vattenförsörjningsplaner, på ett sådant sätt att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med den länsstyrelse som har tillsynsansvar och berörda kommuner inom avrinningsområdet samt berörd region i de fall kommunen är inom ett område som omfattas av regional fysisk planering.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 4 genomförande

Avgränsningsfråga

Arbetar ni med denna åtgärd i er kommun? **Ja**

Om svaret är nej förtydliga varför i frågan ***Motivera ert svar*** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Stöd för självutvärdering

Översikts- och detaljplanering genomförs på ett sådant sätt att det bidrar till att MKN för vatten ska kunna följas.

I översiktsplanen framgår det hur kommunen anser att miljökvalitetsnormerna ska följas.

Prövning och tillsyn enligt PBL genomförs på ett sådant sätt att det bidrar till att MKN för vatten ska kunna följas.

Motivera er gradering

Staden har via den nya översiktsplanen och via annat strategiskt planeringsarbete i form av riktlinjer, utveckling av arbetsmetoder och framtagande av planeringsunderlag skapat en bra grund för hantering av vattenfrågorna i den fysiska planeringen, men också till viss del i utvecklingen av den befintliga staden. Ambitionen är att skapa en röd tråd av underlag, styrande dokument och arbetssätt för hur översiktsplanens genomförande och ambition avseende vattenfrågor ska hanteras i den fortsatta utvecklingen av staden.

Exempel på åtgärder som genomförts/genomförs:

1. Framarbetad metod för områdesplanering för vatten
2. Pågående arbete med att färdigställa en riktlinje för ytvatten i detaljplaneringen
3. Kartstöd i vattenarbetet
4. Utvecklingsplanering för Mölndalsån och dess blågröna stråk

Vilka förutsättningar skulle behövas för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser
- Kunskap om hur VISS och digitala kartunderlag kan användas
- Ökad kunskap om hantering av MKN i översiktsplanering
- Ökad kunskap om hantering av MKN i detaljplaneringen
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Ökad vägledning från länsstyrelsen/-er
- Ökad vägledning från Boverket
- Ökad vägledning från Naturvårdsverket (dagvatten)
- Annat (fritext)

Det skulle behöva klargöras och samverkas kring hur enskilda detaljplaner ska/kan hantera MKN Vatten, vilka frågor som är planfrågor och vilka som behöver hanteras på annat sätt. Stadsbyggnadsförvaltningen upplever att utredningskraven i detaljplaner ökar och ibland går mot orimliga krav som snarare riskerar att motverka ett bra vattenarbete än att stötta det. Det behövs i det sammanhanget en större samverkan mellan länsstyrelsen och staden kring hur olika frågor i stadsutvecklingen ska tas omhand och i vilken del av processen.

I övrigt behövs en större förståelse från centrala myndigheter för de utmaningar som regelverket kring MKN Vatten utgör i en urban storstadsmiljö, liksom att krav och förväntningar på åtgärder därmed kan behöva förändras och vara annorlunda i den urbana staden jämfört med mer lantliga miljöer.

För att komma i närheten av att klara MKN Vatten i den urbana miljön krävs i första hand åtgärder i den redan byggda staden vilket innebär att det krävs riktade investeringsmedel för de åtgärder som behövs där.

Kommunen använder de digitala kartunderlagen och/eller informationen i VISS som underlag i den fysiska planeringen.

Kommunen tar hänsyn till och samordnar översiktsplanen med andra aktuella planeringsunderlag (till exempel styrdokument för VA-frågor, dagvatten, blåplaner eller andra styrdokument) på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Arbetet med att fysisk planering genomförs i samverkan med tillsynsansvarig länsstyrelse och berörda kommuner inom avrinningsområdet.

Arbetet med fysisk planering sker i samverkan med den region som omfattas av regional fysisk planering (Region Stockholm och Region Skåne).

Kommunen har sett över gamla detaljplaner samt detaljplaner som bidrar till en kumulativ påverkan på vattenförekomster och där behov funnits ersätta dessa med nya detaljplaner för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas

Kommunerna åtgärd 5 – VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016–2021.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 5 Genomförande

Avgränsningsfråga

Arbetar ni med denna åtgärd i er kommun? **Ja**

Om svaret är nej förtydliga varför i frågan **Motivera ert svar** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Stadens va-huvudman Kretslopp och vatten genomför ett strukturerat arbete med planer för all sin verksamhet. Arbetet gynnar möjligheten att förbättra vattenstatus. Planerna uppdateras löpande men texterna behöver få en tydligare uttalad koppling direkt till MKN Vatten-frågan.

Vilka förutsättningar skulle behövas för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen

Stöd för självutvärdering

Kommunen har dokumenterat hur yt- och grundvatten-förekomsternas status kan komma att påverkas av VA -och dagvattenhanteringen i kommunen.

Kommunen har dokumenterat var miljökvalitetsnormerna för vatten riskerar att inte följas på grund av VA -och dagvattenhanteringen.

Kommunen har dokumenterat vilka åtgärder som krävs inom VA -och dagvattenhantering för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas.

Kommunen har påbörjat arbetet med att genomföra åtgärderna så att miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten ska kunna följas.

- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat (öppet svar)

Övriga frågor

Har det skett samverkan för att beakta MKN i VA-planeringen, i så fall med vilka?

Ja, med berörd länsstyrelse

Ja, med berörda kommuner

Nej

Andra (öppet svar):

Kommunerna åtgärd 6 – Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning.

Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket, Energimyndigheten och länsstyrelserna.

Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från kompletterande Åtgärdsprogram 2018–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Åtgärd 6 Genomförande

Avgränsningsfråga

Arbetar ni med denna åtgärd i er kommun? **Ja**

Om svaret är nej förtydliga varför i frågan **Motivera ert svar** och gå sedan vidare till nästa fråga.

Huvudfråga

På en 5-gradig skala, hur långt i måluppfyllelsen har ni nått i genomförandet?

5. Åtgärden har genomförts fullt ut
4. Åtgärden har utförts till stor del
3. Åtgärden har delvis utförts
2. Åtgärden har utförts till mindre del
1. Åtgärden har inte utförts

Motivera er gradering

Kommunen informerar om eldning på rätt sätt på hemsidan och har även infört begränsningar för eldning av trädgårdsavfall.

I projektet Energi- och klimatrådgivning ingår att informera hushåll, organisationer (till exempel bostadsrättsföreningar och ideella föreningar) samt små- och medelstora företag om energianvändning och energieffektivisering. Det innefattar även information för att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi och minska klimatpåverkan från energianvändningen.

Det ingår i energi- och klimatrådgivarnas uppdrag att ge oberoende information till ovanstående målgrupper om bland annat eldning på rätt sätt, information om förbättrande åtgärder i fastighetsägarens värmeanläggning samt att verka för omställning till energiförsörjning som ger mindre utsläpp. Energi- och klimatrådgivarna ger oberoende energitekniska råd som innefattar bland annat värmesystem, ventilationssystem, tilläggsisolering med mera.

Vilka förutsättningar skulle behövas för högre genomförandegrad? (rullista, flera svar möjliga)

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext)

Stöd för självutvärdering

Kommunen har informerat om eldning "på rätt sätt"

Kommunen har infört begränsningar för eldning av trädgårdsavfall

Kommunen har infört begränsningar i eldning inom detaljplanelagt/tätbebyggt område

Kommunen har informerat om förbättrande åtgärder i fastighetsägarens värmeanläggning

Kommunen har verkat för omställning till värmeförsörjning som ger mindre utsläpp

Andra aktiviteter och begränsningar som varit relevant i kommunen.